

Súd: Krajský súd Nitra
Spisová značka: 5Co/134/2013
Identifikačné číslo súdneho spisu: 4612207187
Dátum vydania rozhodnutia: 09. 10. 2013
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Vladimír Pribula
ECLI: ECLI:SK:KSNR:2013:4612207187.1

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Krajský súd v Nitre, v senáte zloženom z predsedu senátu JUDr. Vladimíra Pribulu a sudcov JUDr. Renáty Pátrovičovej a JUDr. Borisa Minksa, v právnej veci navrhovateľa: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 35 724 803, zastúpený Advokátskou kanceláriou TOMÁŠ KUŠNÍR, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, proti odporkyňi: W. W., nar. XX. XX. XXXX, bytom D. D. XX/XXXX, Q., za účasti vedľajšieho účastníka na strane odporkyne: W. F. Z. Z. J. U., so sídlom F. A. X, H., zastúpený advokátom JUDr. Andrejom Cifrom, so sídlom J. Kráľa 5/A, Lučenec, o zaplatenie 80,56 eura s príslušenstvom, o odvolaní navrhovateľa proti rozsudku Okresného súdu Topoľčany zo dňa 20. februára 2013 č. k. 10C/80/2013-73, takto

rozhodol:

Odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej a v časti výroku o nepriznaní náhrady trov konania odporkyňi **p o t v r d z u j e**.

V časti týkajúcej sa výroku rozsudku o povinnosti navrhovateľa nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania vo výške 48,82 eura napadnutý rozsudok **m e n í t a k**, že vedľajšiemu účastníkovi nepriznáva náhradu trov právneho zastúpenia.

Odporkyňi a vedľajšiemu účastníkovi na jej strane nepriznáva náhradu trov odvolacieho konania.

o d ô v o d n e n i e :

Napadnutým rozsudkom súd prvého stupňa (Okresný súd Topoľčany) zamietol návrh

navrhovateľa, ktorým sa od odporkyne domáhal zaplatenia sumy 80,56 eura s 9,5 % úrokom z omeškania ročne zo sumy 80,56 eura od 16. 12. 2006 do zaplatenia. Svoje rozhodnutie odôvodnil aplikáciou ustanovení § 3 ods. 1, 2, § 11, § 52 ods. 1, 2, § 53 ods. 1 vety prvej, ods. 2, § 54 ods. 1, § 93 ods. 2, § 100 ods.1, § 101, § 103, § 558 Občianskeho zákonníka. Konštatoval, že navrhovateľ svoj návrh odôvodnil tým, že s účinnosťou od 01. 01. 2006 bola spoločnosť B. M. U., a.s., so sídlom U. F.. č. XX, P. zrušená bez likvidácie, čím došlo k zániku právneho predchodcu navrhovateľa. Na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok zo dňa 15. 12. 2006 bola navrhovateľovi postúpená predmetná pohľadávka. Prvostupňový súd považoval za preukázané, že spoločnosť Tatra Credit, a.s. ako právny predchodca navrhovateľa uzatvorila dňa 04. 04. 2002 s odporkyňou Zmluvu o prenájme č. XXXXXX, v rámci ktorej sa odporkyňa zaviazala uhrádzať v pravidelných 12 mesačných splátkach sumu 809,- Sk. Predmetom nájmu bola chladnička zn. T. v sume 8.299,- Sk, ktorej predajná cena bola 9.708,- Sk. Odporkyňa si svoju zmluvnú povinnosť nespĺnila, čím sa dostala do omeškania s úhradou dlžnej sumy a ku dňu postúpenia predmetnej pohľadávky dlhovala sumu pozostávajúcu z neuhradených dlžných splátok v celkovej výške 80,56 eura. Predmetná zmluva o prenájme č. XXXXXX bola súdom prvého stupňa vyhodnotená ako spotrebiteľská zmluva, na ktorú bolo potrebné aplikovať ustanovenia zákona č. 258/2001 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a subsidiárne aplikovať Občiansky zákonník. Zároveň zdôraznil, že zmluvné podmienky v predmetnej zmluve neboli odporkyňou individuálne dojednané,

pretože odporkyňa nemohla žiadnym spôsobom ovplyvniť ich obsah, pretože boli vopred predtlačené. Okrem toho mal za to, že odporkyňa svoj záväzok uznala v Dohode o uznaní záväzku zo dňa 29. 08. 2010, ktorý má podobu formulára, ktorý bol vopred veriteľom pripravený, bez možnosti dlžníka ovplyvniť jeho obsah. Zdôraznil, že takto predformulovaná dohoda predstavuje neprijateľné zmluvné podmienky, a to predĺženie premlčacej lehoty formou uznania dlhu a rozhodcovskú doložku, obe zmluvné podmienky sú neprijateľné, a preto sú absolútne neplatné. Z bodu 3 Dohody o splátkovom kalendári a uznaní záväzku vyplýva, že mal byť vyhotovený a bez odkladu zaslaný splátkový kalendár s podrobným rozpisom splátok odporkyňi, zároveň je aj uvedené, že tento kalendár je len pre informačné účely a nemá vplyv na platnosť dohody. Zastal ten názor, že je zjavné, že dodávateľovi išlo, pod zámienkou ponuky splátok o predĺženie premlčacej lehoty a uzatvorenie takejto dohody považoval za v rozpore s dobrými mravmi v zmysle § 4 ods. 8 zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa, pretože pri uzatváraní dohody neboli dodržané princípy dobromyseľnosti, čestnosti (spôsob, akým došlo k uzatvoreniu dohody). Navrhovateľ v priebehu dokazovania nepredložil súdu listiny, z ktorých by sa dala zistiť splatnosť predmetnej pohľadávky. Podľa listín predložených navrhovateľom, resp. prílohy k zmluve o postúpení pohľadávok zo dňa 15. 12. 2006 bol dátum posledného predpisu riadnej splátky stanovený dňa 20. 04. 2003. Prvostupňový súd prihliadol na vznesenú námietku premlčania, v rámci ktorej má za to, že pri uzatváraní Dohody o splátkovom kalendári a uznaní dlhu došlo k nekalej obchodnej praktike, ktorá bola v rozpore s požiadavkou odbornej starostlivosti a ktorá podstatne narušuje alebo môže podstatne narušiť ekonomické správanie priemerného spotrebiteľa vo vzťahu k výrobku alebo službe, ku ktorému sa dostane alebo ktorému je adresovaná alebo priemerného člena skupiny, ak je obchodná praktika orientovaná na určitú skupinu spotrebiteľov. Zo zmluvy o prenájme, ktorá bola uzavretá 04. 04. 2002 vyplýva, že odporkyňi bol poskytnutý úver vo výške 8.299,- Sk, ktorý mala splácať v 12 mesačných splátkach po 809,- Sk. Dátum prvej neuhradenej splátky podľa prílohy č. 1 k Zmluve o postúpení pohľadávok je 20. 02. 2003, dátum posledného predpisu je 20. 04. 2003, dátum poslednej úhrady je 01. 10. 2003. Navrhovateľ podal žalobu na súd dňa 17. 08. 2012, pričom jeho nárok sa stal splatným zjavne v čase pred 17. 08. 2009, a preto ho ako celok vyhodnotil ako premlčaný. O trovách konania rozhodol tak, že odporkyňi náhradu trov konania nepriznal a zároveň navrhovateľovi uložil povinnosť nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania vo výške 48,82 eura na účet právneho zástupcu do troch dní od právoplatnosti rozsudku. Dodal, že v predmetnom konaní bola odporkyňa úspešná, a preto vedľajšiemu účastníkovi, ktorý si uplatnil náhradu trov konania priznal náhradu trov právneho zastúpenia v zmysle vyhlášky č. 655/2004 Z. z. o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb v sume 48,82 eura pozostávajúcich za 2 úkony: prevzatie a prípravu zastúpenia a vyjadrenie v sume (2 x 16,60 eura + režijný paušál 2 x 7,81 eura).

Proti uvedenému rozsudku podal odvolanie navrhovateľ v celom rozsahu, navrhujúc odvolaciemu súdu, aby rozsudok zmenil tak, že návrhu navrhovateľa v plnom rozsahu vyhovie, alternatívne navrhol rozsudok zrušiť a vec vrátiť súdu prvého stupňa na ďalšie konanie. Namietal nesprávne právne posúdenie veci a nedostatočne zistený skutkový stav. Poukázal na to, že obsahom Dohody o uzavretí splátkového kalendára a uznaní dlhu je uznanie dlhu zo strany odporkyne ako právny inštitút zakotvený v Občianskom zákonníku, pričom jeho právnym následkom priamo zo zákona je prerušenie plynutia premlčacej doby. Priamo zo zákona začne plynúť nová 10-ročná premlčacia doba. Podľa jeho názoru v danom prípade došlo k nespochybniteľnému uznaniu dlhu, pričom na to, aby nastali právne účinky spojené s uznaním práva podľa § 110 ods. 1 veta druhá OZ, zákon nevyžaduje, aby dlžník mal v čase uznania vedomosť o premlčaní dlhu. Uznanie práva podľa § 110 ods. 1 veta druhá OZ nemožno stotožňovať s inštitútom uznania dlhu podľa § 558 OZ, čo potvrdzujú aj odlišné právne dôsledky, ktoré s nimi zákon spája. Uznanie premlčaného práva nie je z hľadiska účinkov spojených s § 110 ods. 1 OZ viazané na vedomosť dlžníka, že uznal premlčané právo. K prerušeniu plynutia pôvodnej premlčacej doby a začatiu plynutia novej 10-ročnej premlčacej doby dochádza bez ohľadu na to, či dlžník v čase uznania o premlčaní vedel alebo nie. Na rozdiel od toho úprava v ustanovení § 558 OZ spája vedomosť toho, kto uznal premlčaný dlh, o jeho premlčaní, so vznikom vyvrátenej domnienky, že dlh v čase uznania trval, teda ustanovenia § 110 OZ nepodmieňujú samotné uznanie dlhu a jeho účinky s nutnosťou vedomosti toho, kto dlh uznal, o jeho premlčaní a jeho následkoch. Podľa jeho názoru došlo k popretiu procesnej zásady rovnosti účastníkov a k neprimeranej ochrane spotrebiteľa vedúcej k úplnému zbaveniu zodpovednosti spotrebiteľa za plnenie svojich povinností, ktoré mu zo záväzkového vzťahu vyplývajú. Nesúhlasil so zamietnutím žalobného návrhu z dôvodu premlčania, lebo je zrejmé, že ak by aj odporkyňa v čase uznania dlhu nevedela o jeho premlčaní, právny účinok spojený s uznaním práva, ktorý predpokladá § 110 ods. 1 druhej vety OZ, t. j. prerušenie plynutia pôvodnej premlčacej doby a začiatok plynutia novej 10-ročnej premlčacej doby v takomto prípade nastupuje.

Obsah dohody nie je tak rozsiahly, odporkyňa ju podpisovala vo svojom bydlisku, teda mala možnosť si ju v pokoji prečítať a podpisom vysloviť jej súhlas, respektíve odmietnuť ju a nepodpísať. Predmetnou dohodou dochádza k zmene v obsahu záväzku zmluvných strán, ktorá spočíva v tom, že odporkyňa je umožnené splácať záväzok v splátkach. Navrhovateľ ako postupník tu nemá postavenie dodávateľa v zmysle spotrebiteľskej úpravy. Ustanovenie dohody o tom, že odporkyňa uznáva svoj záväzok, nemohlo byť odporkyňu vnútené ako neprijateľná podmienka v spotrebiteľskej zmluve a na uvedenú dohodu sa nevzťahujú ustanovenia o neprijateľných podmienkach v spotrebiteľských zmluvách. Ďalej navrhovateľ uviedol, že nesúhlasí, aby bol zaviazaný na úhradu trov právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka. Poukázal na to, že vedľajší účastník - združenie na ochranu spotrebiteľa musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach spotrebiteľských veciach. Združenie U. má vo svojich radoch členov, ktorí majú právnické vzdelanie a okrem toho môže využívať aj určenú podporu ministerstva. Zastal názor, že prvostupňový súd nepostupoval správne, keď združeniu zastúpenému advokátom priznal náhradu trov konania, keďže neexistovali dôvody hodné osobitného zreteľa podľa § 150 OSP, spočívajúce v tom, že vedľajší účastník vstúpil do konania na strane odporkyne za účelom ochrany jeho práv z vlastnej iniciatívy. V zmysle uvedeného nemožno zo strany vedľajšieho účastníka hovoriť o trovách účelne vynaložených. Zdôraznil, že trovy konania vedľajšieho účastníka nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie a bránenie práva. Záverom si uplatnil voči odporkyňu a vedľajšiemu účastníkovi (spoločne a nerozdielne) trovy konania a právneho zastúpenia v prvostupňovom aj v odvolacom konaní spolu vo výške 29,29 eura.

Odporkyňa sa k odvolaniu navrhovateľa písomne vyjadrila, pričom žiadala o pochopenie a umožnenie vyplatiť si dlh na splátky, keďže je nezamestnaná. Zdôraznila, že sa nachádza v ťažkej finančnej situácii, ale ak bude môcť začne predmetnú sumu splácať.

K odvolaniu navrhovateľa sa písomne vyjadril aj vedľajší účastník na strane odporkyne, navrhujúc odvolaciemu súdu, aby rozsudok prvostupňového súdu v celom rozsahu ako dôvodný a správny potvrdil a zaviazal navrhovateľa na náhradu trov odvolacieho konania. Uviedol, že dohoda o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku zo dňa 29. 08. 2010 je formulár, ktorý vopred pripravil navrhovateľ ako veriteľ pre odporkyňu - spotrebiteľa ako dlžníka a dlžník nemal žiadnym spôsobom možnosť ovplyvniť jeho obsah. Uvedená dohoda je vo vzťahu k hlavnej spotrebiteľskej zmluve akcesorickým právnym úkonom, ktorý bezpochyby uzatvára navrhovateľ v právnom postavení dodávateľa s dlžníkom v postavení spotrebiteľa. Navrhovateľ je pri uzatváraní predmetnej dohody v postavení dodávateľa, a preto súd musí podrobiť každú spotrebiteľskú zmluvu, ktorú navrhovateľ uzatvára kontrole v zmysle § 153 ods. 3 OSP pri náležitej aplikácii spotrebiteľských predpisov. Navrhovateľ vo formulárových dohodách necháva dlžníkom uznávať pohľadávky v rozsahu takej sumy, na ktorú nemá v celom rozsahu platný právny titul, t. j. suma dlhu (istiny) je vyššia ako skutočná pohľadávka podložená právnym titulom. Jednostranné predĺženie premlčacej doby na strane navrhovateľa bez súčasného predĺženia premlčacej doby k nárokom spotrebiteľa na vydanie bezdôvodného obohatenia je neprijateľnou zmluvnou podmienkou, pretože spôsobuje značnú nerovnováhu v právach a povinnostiach zmluvných strán v neprospech spotrebiteľa. Dohoda ako právny úkon je pre svoju nezrozumiteľnosť, neurčitosť a rozpor s dobrými mravmi a kogentnými ustanoveniami spotrebiteľského práva neplatná. Navrhovateľ má tendenciu prezentovať Dohodu ako legitímny spôsobom uznania dlhu a predĺženia premlčacej doby, poukazujúc na uznanie práva dlžníkom podľa § 110 ods. 1 druhej vety OZ, ako aj na dohodu o uznaní dlhu podľa § 558 OZ. Predĺženie premlčacej doby navrhovateľ nesporne dojednáva podľa ust. § 558 Občianskeho zákonníka. Zdôraznil, že uznanie práva podľa § 110 ods. 1 druhej vety OZ a uznanie záväzku podľa § 558 OZ sú dva odlišné právne inštitúty, ktoré sú navonok podobné, avšak nie sú svojím obsahom totožné. Uviedol, že navrhovateľ pri uzatváraní formulovanej Dohody zjavne ignoruje a porušuje predpisy spotrebiteľského práva, a pokiaľ sa aj pokúša za každú cenu dať svojmu protiprávnemu konaniu plášťik v forme uznania práva, resp. dohody o uznaní dlhu, je to iba snaha o zahmlievanie skutočnej podstaty existencie nekalých obchodných praktík navrhovateľa, ktoré odporujú dobrým mravom, súčasne s neurčitosťou Dohody je dôvodom na posúdenie uznania ako neplatného právneho úkonu. Uznanie práva v zmysle § 110 ods. 1 OZ resp. uznanie dlhu v zmysle § 558 OZ ani akýkoľvek iný zabezpečovací inštitút nie je možné zneužívať a ním zastierať neplatné zmluvné dojednanie, o to viac, ak sa to deje masovo za použitia nekalých obchodných praktík. Pokiaľ ide o trovy konania, ktoré mu súd priznal, poznamenal, že súd postupoval v súlade s legislatívou Európskej únie, judikatúrou Súdného dvora EÚ, v súlade s vnútroštátnou právnou úpravou, ustálenou súdnou praxou a slovenskou právnou teóriou. Združenia na ochranu spotrebiteľov majú právo v súlade so zákonom chrániť a presadzovať oprávnené záujmy spotrebiteľov. Ak by nemajetnému

združeniu bolo odmietnuté právo na plnú náhradu trov konania, de facto by to znamenalo nemožnosť reálnej ochrany spotrebiteľov združením na súdoch. Poukázal na článok 47 ods. 2 ústavy a rozhodnutia Ústavného súdu SR, Najvyššieho súdu SR, rozhodnutia krajských súdov Slovenskej republiky. Zároveň si uplatnil i náhradu trov odvolacieho konania za vyjadrenie k odvolaniu v sume 24,41 eura.

Krajský súd v Nitre, ako súd odvolací (§ 10 ods. 1 OSP) prejednal odvolanie navrhovateľa procesným postupom podľa § 212 ods. 1 a § 214 ods. 1 OSP a dospel k záveru, že rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej a v časti výroku o nepriznaní náhrady trov konania odporkyni je vecne správny, preto ho v týchto častiach ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil. V časti týkajúcej sa výroku rozsudku o povinnosti navrhovateľa nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania vo výške 48,82 eura napadnutý rozsudok v zmysle ust. § 220 OSP zmenil, tak, že vedľajšiemu účastníkovi nepriznal náhradu trov právneho zastúpenia.

Podľa § 219 ods. 1 OSP, odvolací súd rozhodnutie potvrdí, ak je vo výroku vecne správne.

Podľa § 219 ods. 2 OSP, ak sa odvolací súd v celom rozsahu stotožňuje s odôvodnením napadnutého rozhodnutia, môže sa v odôvodnení obmedziť len na skonštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia, prípadne doplniť na zdôraznenie správnosti napadnutého rozhodnutia ďalšie dôvody.

Koncepcia ust. § 219 OSP vychádza zo zjednodušeného rozhodnutia odvolacieho súdu. Ak má odvolací súd za to, že prvostupňový súd nielen vecne správne rozhodol, ale v odôvodnení sa (úplne) správne argumentačne vysporiadal so skutkovým stavom i právnym posúdením, nemusí vyhotovovať štandardné rozhodnutie s náležitosťami podľa § 157 ods. 2 OSP, ale sa len obmedzí na konštatovanie správnosti dôvodov napadnutého rozhodnutia. Odvolací súd zároveň môže doplniť ďalšie dôvody na zdôraznenie správnosti preskúmaného rozhodnutia. Využitie tohto oprávnenia získava takmer charakter povinnosti v prípade, ak účastník v odvolaní, ktorého dôvodmi je odvolací súd viazaný (§ 212 ods. 1), uvedie úvahy, či už vo väzbe na skutkový stav alebo právne posúdenie, ktorými sa prvostupňový súd nezaoberal. Veľakrát ide o vyjadrenia, ktoré sú už reakciou na závery prvostupňového súdu, preto logicky predstavujú novú argumentačnú bázu. V tomto smere je potrebné zdôrazniť, že právo na odôvodnenie súdneho rozhodnutia ako nedeliteľnej súčasť práva na spravodlivý súdny proces neznamená povinnosť súdu dať odpoveď na všetky argumenty účastníka, ale len na argumenty zásadného významu, t. j. pre vec rozhodujúcu.

Súd prvého stupňa vykonal vo veci dostatočné dokazovanie, správne zistil skutkový stav, vec správne posúdil po právnej stránke, preto odvolací súd napadnutý rozsudok ako vecne správny potvrdil (§ 219 ods. 1 OSP). Odvolací súd sa plne stotožňuje s dôvodmi súdu prvého stupňa uvedenými v napadnutom rozsudku, na tieto poukazuje ako na správne, a preto ich nebude opakovať (§ 219 ods. 2 OSP).

Uznanie dlhu (práva) je občianskoprávny inštitút a uznanie záväzku je obchodnoprávny inštitút. Uznanie dlhu (práva) sa použije vtedy, ak sa zabezpečuje záväzok, ktorý vznikol z občianskoprávných vzťahov a uznanie záväzku sa použije vtedy, ak sa zabezpečuje záväzok vzniknutý z obchodnoprávných vzťahov.

Podľa § 100 ods. 1 OZ, sa právo premlčí, ak nebolo vykonané v dobe v tomto zákone stanovenej (§ 101 až § 110). K premlčaniu súd prihliadne iba na námietku dlžníka. Ak sa dlžník dovolá premlčania, nemožno premlčané právo veriteľovi priznať. Pokiaľ nie je v ďalších ustanoveniach uvedené inak, je premlčacia doba trojročná a plynie odo dňa, keď právo mohlo byť vykonané prvýkrát (§ 101 OZ).

Podľa § 110 ods. 1 veta druhá OZ, ak bolo právo dlžníkom písomne uznané čo do dôvodu i výšky, premlčuje sa za desať rokov odo dňa, keď k uznaniu došlo, ak bola v uznaní uvedená lehota na plnenie, plynie premlčacia doba od uplynutia tejto lehoty.

Podľa § 558 OZ, ak uzná niekto písomne, že zaplatí svoj dlh určený čo do dôvodu a výšky, má sa za to, že dlh v dobe uznania trval. U premlčaného dlhu má takéto uznanie tento právny následok iba vtedy, ak ten, kto uznal dlh, vedel o jeho premlčaní.

Všeobecná premlčacia doba, ktorá je upravená v § 101 OZ, trvá tri roky. S písomným uznaním práva čo do dôvodu a výšky je spojený inštitút pretrhnutia premlčacej doby, ktorý je upravený v § 110 ods. 1 OZ. Platné uznanie práva z hľadiska plynutia a dĺžky premlčacej doby zakladá plynutie novej premlčacej doby v dôsledku jej pretrhnutia (prerušenia). Namiesto doposiaľ uplynutej premlčacej doby začína plynúť nová

desaťročná premlčacia doba odo dňa, keď k uznaniu práva prišlo, resp. od uplynutia lehoty na plnenie, ak je v uznávacom prehlásení uvedená. Uznanie práva je jednostranný, adresovaný, hmotnoprávny úkon dlžníka, ktorý pre svoju platnosť okrem všeobecných náležitostí predpísaných pre právne úkony (§ 34 a nasl. OZ) musí spĺňať náležitosti predpísané v § 110 ods. 1 veta druhá OZ. Uznanie práva musí byť predovšetkým vykonané v písomnej forme (§ 40 ods. 1 OZ) a musí sa týkať tak jeho dôvodu ako aj výšky. Zároveň musí spĺňať požiadavky určitosti a zrozumiteľnosti (§ 37 ods. 1 OZ). Pretože uznanie práva je právnym úkonom, pre ktorý je pod sankciou neplatnosti stanovená písomná forma, musí byť určitost' prejavu vôle uznať právo čo do dôvodu a výšky daná obsahom listiny, na ktorej je zaznamenaný. Nestačí, že dlžníkovi, ktorý jednostranný právny úkon urobil, prípadne veriteľovi, ktorému bol uvedený úkon adresovaný, boli dôvod a výška uznaného práva jasné, ak nie sú poznateľné z obsahu listiny. Určitost' písomného prejavu vôle je objektívnou kategóriou a takýto prejav vôle by nemal vzbudzovať dôvodné pochybnosti o jeho obsahu ani u tretích osôb.

Inštitút uznania dlhu podľa § 558 OZ, ktorý bol s účinnosťou od 01. 01. 1992 zaradený do Občianskeho zákonníka jeho novelou vykonanou zákonom č. 509/1991 Zb. je samostatným zabezpečovacím inštitútom, zabezpečovaciú funkciu plní tým, že zakladá právnu domnienku existencie dlhu v dobe jeho uznania. Tým sa v spore posilňuje pozícia veriteľa, pretože Smernica Rady č. 93/13/EHS z 5. apríla 1993 o nekalých podmienkach v spotrebiteľských zmluvách v ňom nemusí dokazovať vznik dlhu ani jeho trvanie v dobe, keď k uznaniu dlhu došlo. Je naopak na dlžníkovi, ktorý namieta, že dlh nevznikol, že bol splnený alebo zanikol inak, aby to preukázal. Uznáním dlhu teda prechádza dôkazné bremeno z veriteľa na dlžníka. K platnému uznaniu dlhu podľa § 558 OZ je okrem všeobecných náležitostí (§ 34 a nasl. OZ) potrebné, aby tento jednostranný právny úkon dlžník urobil písomnou formou, vyjadril v ňom prísľub zaplataenia dlhu a uviedol dôvod a jeho výšku, teda uznať dlh čo do dôvodu a výšky. Z uvedeného logicky vyplýva, že splnením predpokladov uvedených v § 558 OZ dochádza jednak k založeniu vyvrátiteľnej domnienky trvania dlhu a jednak sú s ním spojené i právne účinky pretrhnutia premlčacej doby v zmysle § 110 ods. 2 veta druhá OZ. Pokiaľ písomný prejav vôle dlžníka obsahuje uznanie dlhu čo do dôvodu i výšky a absentuje v ňom výslovný prísľub zaplataenia dlhu, je dôsledkom tohto úkonu iba pretrhnutie premlčacej doby podľa § 110 ods. 2 veta druhá OZ a vyvrátiteľná právna domnienka trvania dlhu v zmysle § 558 OZ nevznikne. Teda ku kvalifikovanému uznaniu práva podľa § 110 ods. 2 OZ s dopadom na plynutie a dĺžku premlčacej doby nie je vyžadované na rozdiel od uznania dlhu podľa § 558 OZ vyjadrenie prísľubu zaplataiť dlh dlžníkom. Veriteľove právo na zaplataenie dlhu sa potom síce premlčuje v desaťročnej premlčacej dobe, avšak v prípadnom súdnom konaní ho zaťažuje dôkazná povinnosť preukázať existenciu a výšku dlhu. Pre záver, že uznanie práva podľa § 110 ods. 1 veta druhá OZ nie je totožné s inštitútom uznania dlhu podľa § 558 OZ svedčia i odlišné právne dôsledky spojené s uznaním premlčaného práva. Zatiaľ čo uznanie premlčaného práva z hľadiska účinkov spojovaných s § 110 ods. 1 OZ nie je viazané na vedomosť dlžníka o tom, že uznať právo premlčané, úprava obsiahnutá v § 558 OZ pre vznik domnienky trvania dlhu vyžaduje, aby ten kto uznať premlčaný dlh, o premlčaní vedel. Pokiaľ dlžník o premlčaní nevedel, uznanie dlhu právny následok v podobe tejto domnienky nemá.

Odvolačný súd na zdôraznenie správnosti napadnutého rozsudku uvádza, že súd prvého stupňa správne dospel k záveru, že právny vzťah medzi účastníkmi sa spravuje ustanoveniami Občianskeho zákonníka a právnych predpisov, ktoré upravujú právne vzťahy spotrebiteľského charakteru a tieto právne predpisy treba aplikovať aj na právne úkony, ktoré bezprostredne nadväzujú na spotrebiteľskú zmluvu, a teda aj na právny úkon uznania dlhu.

V Dohode o uzavretí splátkového kalendára a uznaní záväzku zo dňa 29. 08. 2010 je špecifikácia pohľadávky, teda ide o uznanie dlhu čo do dôvodu a výšky a súčasťou je aj prísľub dlžníka - odporkyne, že dlh uhradí v mesačných splátkach. Vzhľadom k tomu ide o uznanie dlhu v zmysle § 558 OZ. Obrana navrhovateľa uvedená v odvolaní, že ide o uznanie dlhu podľa § 110 OZ je nesprávna, nemá oporu v žiadnom predložennom listinnom dôkaze. V danom prípade však v uvedenej dohode nie je odporkynou uznaný dlh vyplývajúci zo Zmluvy o prenájme, ktorá bola účastníkmi podpísaná dňa 04. 04. 2002 pod číslom XXXXXXXXXXX, pretože v uvedenej dohode je uvedené iné číslo zmluvy (XXXXXX), ktoré nevyplýva z predloženej žiadosti, a aj iný dátum uzavretia zmluvy (05. 04. 2002). Z toho vyplýva, že predmetná dohoda o uznaní dlhu nespĺňa požiadavku určitosti a zrozumiteľnosti (§ 37 ods. 1 OZ), nie je v nej uznaný dlh vyplývajúci zo Zmluvy o prenájme spoločnosti Q. B., a.s., teda uznávací prejav dlžníka - odporkyne nie je čo do dôvodu a výšky daný obsahom listiny, na ktorej je zaznamenaný právny vzťah, z ktorého vyplýva dlh. Nestačí, že odporkyni, ktorá jednostranný právny úkon urobila, prípadne veriteľovi, ktorému bol uvedený úkon adresovaný, boli dôvod a výška uznaného práva jasné, ak nie sú poznateľné

z obsahu listiny. Uvedenou dohodou nedošlo k uznaniu žalovaného dlhu. Vzhľadom k tomu nedošlo k plynutiu novej desaťročnej premlčacej lehoty. Dátum prvej neuhradenej splátky podľa prílohy č. 1 k Zmluve o postúpení pohľadávok je 20. 02. 2003, dátum posledného predpisu je 20. 04. 2003 a dátum poslednej úhrady je 01. 10. 2003. Uplatnená pohľadávka bola splatná dňa 20. 02. 2006. Navrhovateľ podal návrh na súd dňa 17. 08. 2012, teda po uplynutí všeobecnej trojročnej premlčacej doby, preto námietka premlčania vznesená vedľajším účastníkom je dôvodná a súd prvého stupňa rozhodol vecne správne, keď návrh zamietol, preto odvolací súd napadnutý rozsudok súdu prvého stupňa vo veci samej a výroku o nepriznaní náhrady trov konania odporkyni ako vecne správny podľa § 219 ods. 1 OSP potvrdil.

Pokiaľ ide o výrok rozsudku týkajúci sa povinnosti navrhovateľa nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania vo výške 48,82 eura, odvolací súd napadnutý rozsudok v tejto časti zmenil v zmysle § 220 OSP a vedľajšiemu účastníkovi nepriznal náhradu trov právneho zastúpenia.

Podľa § 220 OSP, odvolací súd rozhodnutie súdu prvého stupňa zmení, ak nie sú splnené podmienky na jeho potvrdenie (§ 219), ani na jeho zrušenie (§ 221 ods. 1).

Rozhodovanie o náhrade trov konania je integrálnou súčasťou súdneho konania ako celku. Je výlučne vecou súdu, aby posudzoval úspech procesných strán v súdnom konaní ako aj účelnosť vynaložených trov. Pre všetky prípady rozhodovania o náhrade trov konania v občianskoprávnom konaní platí všeobecný princíp, že možno priznať náhradu iba tých trov, ktoré boli potrebné na účelné uplatňovanie alebo bránenie práva. Aj keď za takéto náklady je vždy treba považovať odmenu za profesionálne zastupovanie účastníka advokátom. Odvolací súd vychádza z rozhodovacej praxe súdov, že rozhodovanie o náhrade trov súdneho konania je integrálnou súčasťou súdneho konania ako celku.

Podľa článku 37 ods. 2 Listiny základných práv a slobôd každý má právo na právnu

pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy, a to od začiatku konania.

Podľa článku 47 ods. 2 Ústavy Slovenskej republiky každý má právo na právnu pomoc v konaní pred súdmi, inými štátnymi orgánmi alebo orgánmi verejnej správy od začiatku konania, a to za podmienok ustanovených zákonom.

Právo na poskytnutie právnej pomoci a náhrada trov konania, vrátane tých, ktoré sú spojené so zastupovaním advokátom, sú dve rôzne veci, ktoré síce spolu súvisia, ale možno ich oddeliť.

Hlavnou zásadou, ktorá ovláda rozhodovanie o trovách konania je však zásada úspechu vo veci. Ústavný súd už k tejto otázke judikoval, že pomeriavať úspech a neúspech vo veci nemožno len tým, ako bolo o konkrétnom návrhu rozhodnuté, ale je treba ho posudzovať v širších súvislostiach. V rozhodnutí IV.ÚS 1/04 zo dňa 13. 01. 2005 Ústavný súd zdôraznil, že ani rozhodovanie o trovách konania nesmie byť len mechanickým posudzovaním výsledku sporu bez komplexného zhodnotenia rozhodnutia vo veci. Rozhodnutie o trovách konania má byť zrejším a logickým ukončením celého súdneho konania (ÚS ČR I.ÚS 257/05).

Súdy sú pri rozhodovaní o náhrade trov konania povinné prihliadať najmä na účel súdneho konania, ktorým je poskytovanie ochrany subjektívnym právam. Pri skúmaní účelnosti vynaložených trov konania na zastupovanie účastníka či vedľajšieho účastníka advokátom je súd povinný skúmať, či ide o účelné či dôvodne vynaložené trovy. Vždy je pritom treba prihliadať na konkrétne okolnosti prípadu. V prípade, že vedľajším účastníkom na strane odporcu, ktorý je spotrebiteľom ako fyzická osoba, v konaní, v ktorom je predmetom sporu problematika ochrany práv spotrebiteľa, je Združenie na ochranu občana spotrebiteľa U., F. A. X (predtým R. XX), H., ktoré je právnickou osobou a jeho hlavnou náplňou činnosti je hájiť záujmy a ochrana spotrebiteľov, vyvstáva otázka, či takýto vedľajší účastník, ak sa nechá zastupovať v súdnom konaní advokátom, v prípade úspechu účastníka, na strane ktorého vedľajší účastník vystupuje, ide o účelne vynaložené náklady spojené s jeho právnym zastupovaním. Právna problematika tohto sporu teda úzko súvisí s hlavným predmetom činnosti tohto vedľajšieho účastníka. Ak sa takýto vedľajší účastník, ktorý je zo zákona oprávnený vstupovať ako vedľajší účastník do súdneho konania na strane účastníka, ktorý je spotrebiteľom, nechá zastupovať v spore advokátom, na čo má

plné právo, neznamená to však, že v prípade úspechu účastníka, na strane ktorého vedľajší účastník v spore vystupuje, má vedľajší účastník automaticky právo na náhradu trov právneho zastúpenia.

Odvolací súd v tejto súvislosti poukazuje na právnu argumentáciu v náleze Ústavného súdu Českej republiky zo dňa 25. júla 2012 sp. zn. I.ÚS 988/12, s ktorou sa stotožňuje, v ktorom ústavný súd uviedol: „Pravidlo, podľa ktorého možno úspešnej procesnej strane priznať náhradu iba účelne vynaložených trov, sa vzťahuje na akékoľvek trovy konania, teda aj na trovy spojené so zastupovaním advokátom (na odmenu za zastupovanie, paušálnu náhradu hotových výdavkov a náhradu za daň z pridanej hodnoty). Za účelne vynaložené trovy v zmysle § 142 ods. 1 OSP možno považovať iba také trovy, ktoré musela procesná strana nevyhnutne vynaložiť, aby mohla riadne hájiť svoje porušené alebo ohrozené subjektívne právo pred súdom. Trovy spojené so zastupovaním advokátom spravidla budú tomuto vymedzeniu zodpovedať. Tomuto pravidlu však nemožno prisudzovať absolútnu, bezvýhradnú povahu; môžu sa vyskytnúť aj situácie, za ktorých trovy spojené so zastupovaním advokátom nebude možné považovať za nevyhnutné na riadne uplatňovanie alebo bránenie práva pred súdom. O takýto prípad pôjde najmä v prípade zneužitia práva na zastúpenie advokátom“.

Z koncepcie zákonne vymedzených cieľov združení podľa zákona č. 250/2007 Z. z. o ochrane spotrebiteľa vyplýva, že okrem iných čiastkových cieľov upravených v cit. zákone, združenie môže na základe plnomocenstva zastupovať spotrebiteľa v konaniach pred štátnymi orgánmi o uplatňovaní jeho práv vrátane náhrady ujmy spôsobenej porušením práv spotrebiteľa. Uvedeným zákonodarca rozšíril subjekty, ktoré v špecifických právnych vzťahoch (spotrebiteľské vzťahy) môžu zastupovať spotrebiteľa pri hájení jeho záujmov. Inými slovami, zákon bez inak želateľnej, ale nie nevyhnutnej konkretizácie fungovania a náležitého odborného zloženia združenia (personálny substrát združenia) považuje združenie za odborníka v spotrebiteľských právnych vzťahoch a na tento účel mu za splnenia stanovených podmienok poskytuje prostredníctvom ministerstva príslušnú podporu (§ 25 ods. 6 cit. zák.). Teda bez ohľadu na skutočnosť, či personálny substrát združenia, hájaceho záujmy spotrebiteľa má, alebo nemá odborne zdatných zástupcov (v širšom zmysle slova), alebo či sa združenie dá v konaní zastúpiť zástupcom (napr. advokátom), považuje ho za

subjekt, ktorý je odborníkom vo veci.

Združenie na ochranu občana spotrebiteľa U., R. XX (teraz F. A. X), H. vystupovalo v konaní bezpochyby ako vedľajší účastník a ako taký sa nechal právne zastúpiť advokátom tak, že ho písomne splnomocnil na zastupovanie v konaní. Vo svojej podstate združenie - odborník, ako subjekt práva, ktorého predmetom konania je ochrana práv spotrebiteľa sa dal zastúpiť právnym zástupcom - advokátom. Odvolací súd konštatuje, že napriek tomu, že v konaní sa vedľajší účastník mohol dať zastúpiť ďalším práva znalým odborníkom, dôsledky uvedeného, v rovine náhrady trov konania v súdnom konaní, nerezultujú v účelnosť takýchto trov konania (konkrétne trov právneho zastupovania), ktoré v konaní vedľajšiemu účastníkovi mohli vzniknúť. Uvedený záver odvolací súd opiera o vyššie uvedené a zdôrazňuje, že vedľajší účastník (združenie) je zo svojej podstaty subjektom práva a účastníkom konania, ktorý je odborníkom na podporu a ochranu záujmov práv spotrebiteľa, ktorého ďalšie odborné zastupovanie nie je možné charakterizovať ako účelné. Ak sú svojím charakterom vznikajúce trovy konania neúčelné, nemožno takúto neúčelnosť pripisovať na škodu, aj keď neúspešného účastníka konania, v tomto prípade navrhovateľa. Absurdnosťou, celú vec dokresľujúcou môže byť fakt, že v konaní sa ako vedľajší intervienti zúčastnia hneď dva alebo viac ochranných spotrebiteľských združení, čo by pri argumentácii ad absurdum a prístupom prvostupňového súdu spôsobilo, že zo zastupovania by vznikla „živnosť“ združení s napojením na advokátske subjekty.

Paušálny vstup Združenia na ochranu občana spotrebiteľa U. do všetkých konaní,

v ktorých vystupujú ako navrhovatelia týmto združením označené subjekty bez ohľadu na stav konania, vôľu spotrebiteľa a účelnosť úkonov vedľajšieho účastníka, nepovažuje odvolací súd za dôkaz o vôli združenia naplniť cieľ stanovený v § 2 ods. 1 Stanov Združenia na ochranu občana spotrebiteľa U.. Všeobecný vstup tohto združenia do konaní, v ktorých pre vstup nebol žiadny dôvod, iba zbytočne navyšuje trovy konania, najmä, keď sa združenie dalo zastúpiť advokátom a navodzuje dojem, že účelom vstupu nebola ochrana práv konkrétneho spotrebiteľa, ale získanie finančných prostriedkov v podobe náhrady trov právneho zastúpenia. Plná moc pre právneho zástupcu je paušálna bez bližšej špecifikácie ku konkrétnemu prípadu.

Odvolací súd napadnutý rozsudok v časti výroku rozsudku o povinnosti navrhovateľa nahradiť vedľajšiemu účastníkovi trovy konania vo výške 48,82 eura zmenil tak, že vedľajšiemu účastníkovi nepriznal náhradu trov právneho zastúpenia, pretože ich vyhodnotil ako neúčelné a nehospodárne. Odvolací súd sa vzhľadom na vyššie uvedené skutočnosti zaoberal účelnosťou a hospodárnosťou vynaložených trov a zväžil aj aplikáciu ust. § 150 OSP. Je potrebné zohľadniť tú skutočnosť, že vedľajší účastník - združenie na ochranu spotrebiteľa, musí byť sám z podstaty svojej existencie schopný poskytnúť právnu pomoc pri súdnych konaniach spotrebiteľských veciach, keďže má vo svojich radoch členov, ktorí majú právnické vzdelanie. V tomto smere zastal názor, že trovy právneho zastúpenia vedľajšieho účastníka jednoznačne nie sú trovami účelne vynaloženými na uplatňovanie alebo bránenie práva, a poukazuje na aplikáciu dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 150 ods. 1 OSP.

O náhrade trov odvolacieho konania rozhodol odvolací súd podľa § 224 ods. 1 a § 142 ods. 1 OSP s tým, že ich náhradu odporkyni v tomto konaní nepriznal, pretože jej žiadne trovy nevznikli. Vedľajší účastník si uplatnil náhradu trov odvolacieho konania vo výške 24,41 eura pozostávajúcich z trov právneho zastúpenia za 1 úkon právnej služby - vyjadrenie k odvolaniu zo dňa 27. 03. 2013 podľa § 14 ods. 1 písm. b/ vyhlášky MS SR č. 655/2004 o odmenách a náhradách advokátov za poskytovanie právnych služieb (1 úkon právnej služby z hodnoty 80,56 eura) + režijný paušál v sume 7,81 eura, ktoré mu odvolací súd s prihliadnutím na existenciu dôvodov hodných osobitného zreteľa v zmysle § 150 OSP, ktoré sú uvedené vyššie, nepriznal, pretože ich vyhodnotil ako neúčelne vynaložené na uplatnenie a bránenie práva.

Toto rozhodnutie bolo prijaté v senáte pomerom hlasov 3:0.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku nie je prípustné odvolanie.